

Abstract. The main concern of this article is to analyse word-building means of expressing inchoative meaning in verbs in the English and Ukrainian languages. The methodological basis lies in systematic approach and includes the use of such methods as differential, structural, contextual analysis, and the descriptive method. Quantitative analysis of the empiric material is carried out with the aim of indicating the productivity of word-building types in the languages compared. As a result of the study, calculations and distribution of verb + postpositive constructions with an inchoative meaning is performed in the English language and the formation of inchoative meaning when adding prefixes to the verbs in the Ukrainian language is analysed. Special attention is paid to the alo- and isomorphic characteristics of the units in the compared languages.

Key words: inchoativity, verb, word-building.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Нармирьян Л. Г. Семантическая категория инхоативности и средства её выражения (на материале английского, русского и армянского языков) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : 10.02.19. Ереван, 1983. 47 с.
2. Бондарко А. В. Теория функциональной грамматики: Введение. Аспектуальность. Временная локализованность. Таксис. Ленинград : Наука, 1987. 348 с.
3. Викторова-Орлова Л. В. К вопросу об аналитическом способе выражения начинательности в современном английском языке. *Вопросы романо-германского языкознания*. 1974. № 5. С. 34–41.
4. Нематова И. Ю. Функционально-семантическое поле инхоативности в русском и английском языках : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : 10.02.20 «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / Нематова Ирина Юнусовна Душанбе, 2009. 26 с.
5. Недялков В. П. Основные типы начинательных глаголов: инхоативы, ингрессивы, инцептивы / В сб.: И.п. Сусов и др. (ред.). *Языковое общение и его единицы. Межвузовский сборник научных трудов*. Калининград : Калининградский государственный университет, 1986. С. 124–134.
6. Первакова А. Способы выражения начальной фазы действия в русском языке : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук / Первакова А., 2008. 21 с.
7. Протогенова О. С. Способы обозначения начинательности в русском и английском языках : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : 10.02.01 «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / Протогенова Ольга Станиславовна Ташкент, 2000. 21 с.
8. Маслов Ю. С. Избранные труды: Аспектология. Общее языкознание. Санкт-Петербург: Языки славянской культуры, 2004. 848 с.
9. Михайленко В. В. Семантика інгресивності в українській мові. *Науковий Вісник Чернівецького університету*. 2008. № 170. С. 119–123.

УДК 007 : 304 : 659.3

ОБРАЗ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ У СУЧАСНОМУ МЕДІАПОЛІ

З. В. Гаджук, О. В. Тараненко

Анотація. У даному дослідженні розглянуто проблематику діяльності українських та російських медіа, які продовжують використовувати некоректні усталені терміни «інвалід», «людина з обмеженими можливостями» чи з «особливими потребами» тощо, чим сегрегують людей з інвалідністю в соціумі, описують в дихотомії «свої» – «чужі», толерують мову ворожнечі, стимулюють усталення стереотипів. Запропонований матеріал присвячений темі формування образу людини з інвалідністю через медіа матеріали. Проаналізовано журналістські та наукові роботи, у яких досліджено особливості впливу медіа на аудиторію і стереотипізацію а також тематику висвітлення образу людини з інвалідністю і її специфіку. Роботу проведено із застосуванням контент-аналізу, моніторингу, порівняння та узагальнення наукових результатів дослідження.

Ключові слова: медіа, люди з інвалідністю, дискримінація, стереотипи.

Медіа створюють усталений образ людини чи групи людей. Адже в інформаційну добу масовокомунікаційні та соціальнокомунікаційні технології стали найбільш потужними інструментами впливу. Засоби масової комунікації продукують контент, який впливає на ціннісні орієнтації соціуму, формує моделі поведінки і типологію культури [1].

Проблеми людей з інвалідністю є певною мірою «невидимими» у світі, і саме це є найбільшою проблемою в досліджуваному аспекті. Багато громадян вважають питання інвалідності неактуальними для себе, тож сприймають образ, який транслюється у медіа,

особливо легковажно та некритично, не надаючи проблематиці значення. Але, як сказано у Всесвітній доповіді про інвалідність, «Інвалідність – один з складових елементів людського існування. Майже кожна людина протягом життя має тимчасові або постійні порушення, а ті, хто доживуть до старшого віку, можуть відчувати все більші труднощі з функціонуванням» [2].

Відображення власного ставлення журналіста до теми у інформаційному повідомленні часто зумовлене внутрішніми переконаннями чи поглядами, які не завжди є усвідомленими. Не замислюючись над складністю теми та/або не досліджуючи її особливості, журналіст може, хоч і не повинен, впливати на аудиторію. Широке розповсюдження цієї проблеми стимулює формування і укорінення стереотипів – не обґрунтованих фактами узагальнюючих суджень про риси та поведінку, притаманні представникам окремої групи.

Незважаючи на процеси глобалізації, демократизації, що сприяють інклюзії та толерантності, попри законодавчі зміни в Україні останнього часу, медіа продовжують використовувати некоректні усталені терміни «інвалід», «людина з обмеженими можливостями» чи з «особливими потребами» тощо.

Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун у своєму посланні наголошує на важливості змінити таке ставлення до людей з інвалідністю, яке веде до стигматизації та закріплення дискримінації [3]. Про співпрацю медіа та соціальних служб як каталізатора правильного добору правил та принципів висвітлення соціальних проблем у ЗМК пише фахівець із соціальної журналістики К. Шендеровський: «У впровадженні «people first language» визначальну роль в сучасному суспільстві все ж відіграють не стільки законодавчі акти, скільки медіа» [4]. Мову, в якій на першому місці завжди людина, слід використовувати й відповідно до настанов координаторки правозахисної громадської організації Fight For Right Юлії Сачук: дівчина на інвалідному візку, а не «інвалід-колясочник»; Гліб, у якого аутизм, а не «аутист»; учениця з інвалідністю, а не «децепешниця». Використовувати згадки про інвалідність чи певні порушення варто лише тоді, коли це вкрай потрібно, адже інвалідність не є єдиною, а головне – зовсім не основною характеристикою людини, тому не варто постійно на ній робити акцент [5].

Мета даної роботи – дослідити специфіку висвітлення тематики людей з інвалідністю в українських та російських сучасних медіа; виявити основні тенденції і стратегії роботи досліджуваних ЗМК при висвітленні людей з інвалідністю; скомпіювати на основі праць журналістів, науковців та правозахисників поради щодо висвітлення людей з інвалідністю.

Висвітлення теми інвалідності. Образ людей з інвалідністю в медіа: дискримінація, маніпуляції, стереотипи

Особистість та її досвід в кожному окремому медіа продукті, що містить стереотипні судження, нівелюються. Це порушує не лише журналістські стандарти, а й проблеми моралі. Саме узагальнення, типізація негативного досвіду представника соціальної групи призводить до формування і розвитку стереотипного уявлення про всю групу. Далі ефект наростає за принципом снігової кулі: упередження і стереотипи сприяють виникненню бар'єрів на шляху до освіти, зайнятості, медично-санітарної допомоги і участі в соціальному житті. Так, хибне уявлення роботодавця про те, що люди з інвалідністю ніби то працюють менш ефективно, ніж їхні колеги без інвалідності і незнання доступних можливостей з удосконалення умов праці обмежують умови зайнятості осіб з інвалідністю [2]. Це ж стає інформаційним приводом, коло замикається.

Порушивши це питання, слід навести термін «дискримінація за ознакою інвалідності». Він вживається у значенні, наведеному в Конвенції про права осіб з інвалідністю та Законі України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»: дискримінація – ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця

проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними (далі – певні ознаки), зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними» [6].

Ірина Виртосу склала перелік найпоширеніших стереотипів, які існують в сучасному соціумі щодо людей з інвалідністю [7]:

- нещасні, неприємні, хворі, неспроможні або злі;
- не мають майбутнього і є тягарем для своїх сімей;
- люди з інвалідністю не цікавляться нічим, окрім своєї хвороби, і вони не можуть бути експертами в жодній сфері, крім інвалідності
- люди з інвалідністю — хороший інструмент для гри на почуттях.

Результати проведеного моніторингу українських та російських ЗМК (за пошуком похідних від слова «інвалідність» в розділі новин пошукового сервісу) показали, що основними стратегіями висвітлення образу людини з інвалідністю в сучасних медіа є:

- апеляція до почуття жалю, несвідоме приниження журналістом героя публікації через жалість;
- надмірна героїзація, невмотивована апеляція до інвалідності;
- використання мови ворожнечі від її так званих «м'яких форм», які підкреслюють «інакшість» і використовують стереотипи до форм прямої ненависті, агресії й дискримінації.

З огляду на праці науковців, правозахисників та журналістів, та власне дослідження, ми зрозуміли, що проблематику зображення людини з інвалідністю в медіа слід розглядати в двох аспектах:

1. оцінка особи з інвалідністю як недієздатної/слабкої/стражденної, що сприймається як пряме приниження, викликає почуття жалю;
2. надмірна героїзація – переакцентуація. Досягнення невинуватено перебільшуються і сприймаються як неймовірні для людини з інвалідністю.

Людина з інвалідністю в медіа показується переважно як нещасна, налякана або неспроможна, як така, що страждає від життя. Образ жертви укорінює стереотип про беззахисність, вразливість та неповносправність таких людей. «Навіть якщо матеріал прямо і не називає таких людей «тягарем», але в ньому йдеться про те, як важко рідні з такою людиною, це дискредитує людей з інвалідністю в очах суспільства. Натомість досить зрідка ЗМІ зображають людей з особливими потребами як повноцінних чи навіть пересічних членів суспільства. Постійно наголошується на тому, що ці люди вимагають особливих речей, які непотрібні людям без інвалідності», – пише Ірина Виртосу [7].

В ході роботи над проблематику, з метою покращення висвітлення тематики, розроблено велику кількість рекомендаційних переліків. До їх створення долучаються журналісти, громадські діячі, люди з інвалідністю. Приміром, Ірина Виртосу радить уникати штампів, які зводять описи людини до однієї характеристики — її інвалідності, та заважають побачити людину-особистість; давати можливість людині з інвалідністю казати самій за себе; заохочувати розуміння громадськістю проблем, з якими стикаються люди з інвалідністю, писати про фізичні, інформаційні, ментальні, інституційні бар'єри і про те, як їх долати; надавати практичну інформацію, наприклад, прості практичні поради, як спілкуватися з нечуючим або тим, хто погано бачить; спілкуватись з організаціями людей з інвалідністю або організаціями, які працюють у цій тематиці, дізнаватись, які питання зараз актуальні; не зловживати інформаційними приводами щодо теми інвалідності, не обмежуватись при цьому Міжнародним днем людей з інвалідністю, Всесвітнім днем боротьби зі СНІДом чи Днем незалежності України; співпрацювати з журналістами з інвалідністю або з журналістами, в сім'ї яких є хтось з інвалідністю. Та мабуть це чи не найголовніша порада, яку дає пані Ірина: «Людина з інвалідністю – не з касти недоторканих, а звичайна людина з неповторним характером, своїми слабкостями та сильними сторонами, своїми мріями. Люди з інвалідністю – нічим не кращі й не гірші від

усіх інших людей. Усі різні – усі рівні». Журналістка також зазначає, що героїзація ніяк не відображає реальності життя людей з інвалідністю. «До слова, золотий медаліст з інвалідністю представляє людей з інвалідністю не більше, ніж Девід Бекхем представляє людей без інвалідності. А деякі глядачі (читачі/слухачі) можуть сприймати героїчне досягнення людини як щось, що компенсує її інвалідність» [7]. Часто як тяжко здобуті звання / трофеї представлені звичні, які не зацікавили б журналіста та аудиторію, якби це стосувалось особи без інвалідності.

Продемонструємо кричущі порушення на прикладах: матеріал «Как решить проблемы инвалидов ЕАО? Посадить чиновников в инвалидные коляски» Інформаційної агенції REGNUM від 22 жовтня 2018 [8] дискримінує людей з інвалідністю через узагальнення. Складається враження, що усі «інваліди» просять на вулицях, не можуть вийти з дому і страждають. Формується загальний негативний, стигматизуючий образ людей з інвалідністю. Журналіст демонструє свою непрофесійність починаючи із заголовку. Окрім використання некоректної лексики, на некомпетентність вказує також цитування без посилання та використання фото без вказання автора. Формулювання «...несладко живется даже вполне здоровым людям. А инвалидам живется совсем плохо...» знаходиться на грані етики. Постають питання реакції на такі публікації організацій та об'єднань журналістів, правозахисників та громадських діячів, зокрема у сфері роботи з людьми з інвалідністю та претензії щодо роботи редакції.

«Инвалид обскакала красавицу Загитову». Інтернет-газета «Дні.Ру» 18 жовтня 2018 [9]. Особа з інвалідністю у матеріалі протиставляється «красуні». А у використанні слова саме «обскакала» щодо особи з інвалідністю відчувається прихована іронія. За манерою викладу думок автора важко зрозуміти зміст матеріалу. «О победе американки фонд объявил в своем Twitter-аккаунте. О том, что за награду поборется 16-летняя Алина Загитова, стало известно 24 июля» – не співставні між собою факти, які не узгоджені ні хронологічно ані логічно. Бачимо ефект приниження досягнень переможниці на фоні російської спортсменки, перерахунок принад Загітової. За рахунок компліментарності статті щодо дівчини, формується образ людини з інвалідністю як меншовартісної, яка наче б то не заслуговує на перемогу.

«Батько-инвалид та дві важкохворі донечки: багатодітна родина з Рівного просить ро допомогу». Rivne.media [10]. Написання через дефіс «батько-інвалід» має зневажливо-іронічний ефект; апеляція до жалю, вплив на читача через створення образу страждальців підсилюється використанням цінностей родини, здоров'я та формулюваннями (зменшено-пестливе «донечки», педальоване «повністю прикутий до візка»). Явна маніпуляція станом здоров'я та апеляцією до сімейних цінностей з метою збору коштів. Етичність такого підходу під питанням.

«Воював з інвалідністю: у ДТП розбився відомий полковник ЗСУ» на сайті Обозреватель [11]. У тексті апеляції до того, що Василь Думанський мав інвалідність зумовлені фактами із його біографії, які доречно наводить автор для розуміння аудиторією особи загиблого. Тим паче що «військовий умовив комісію не “списувати” його за станом здоров'я, отримав третю групу інвалідності та висновок: “придатний для проходження військової служби”» а отже, наявність інвалідності не заважала головному герою виконувати свої службові обов'язки та повсякденні справи. Але про загибель відомого полковника пишуть через призму його інвалідності, при чому ставлять її на перший план. Формулювання «Воював з інвалідністю» подає головного героя матеріалу як воїна, який був успішним у своїй боротьбі, але загинув за фатальним збігом обставин. Із подвійним значенням – чоловік мав інвалідність та був у зоні бойових дій. Але сприйняття читача може зміщуватись та фраза розуміється так, наче він вів боротьбу саме з інвалідністю. Хоча, звісно, заголовок діє як приманка.

Попри наявність великої кількості обурюючих непрофесійних журналістських матеріалів, які провокують та підтримують розвиток стереотипів щодо осіб з інвалідністю, окремі матеріали та повноцінні медіа-проекти докладають зусилля для виправлення ситуації.

Журналісти, які цікавляться проблематикою цієї теми не лише створюють професійні медіа продукти, але й пишуть поради та діляться досвідом із колегами. До розвитку процесу покращення образу людей з інвалідністю долучаються також громадські активісти, різноманітні організації та фонди. Вони публікують власні напрацювання у цій тематиці та підказують журналістам, як працювати із проблематикою. Зокрема, найбільш доцільні та вдало оформлені поради дає головна редакторка сайту «Центр інформації про права людини», журналістка, координаторка журналістської мережі Ірна Виртосу у статті «Як розповісти про людей з інвалідністю: поради для журналістів». Ними користуються практикуючі журналісти, посилаються у наукових статтях та медіа публікаціях з даної або дотичних тем [7].

Робота над збалансуванням образу людей з інвалідністю проводиться також за рахунок створення медіа продукту, який працює на такий образ, що відповідає реаліям. В медіаполі є окремі матеріали у ЗМІ, які можна вважати якісними і професійними серед матеріалів про осіб з інвалідністю. Так, приміром, це матеріал «Відомий мотиватор Нік Вуйчич святкує 35-річчя: ТОП-10 цитат, які заражають жагою до життя» на сайті “Сегодня” [12, с. 28].

Особливе місце у ніші проблематики людей з інвалідністю у медіаполі є ініціатива «Доступно.УА». Її співзасновник Дмитро Щербатюк стверджує: «Якщо журналісти пишуть про здобутки, успіхи чи проблеми людини, вони мають зосереджуватися саме на історії людини, а не на її вадах» [13]. У розділі «Блог» сайту цієї ініціативи також є якісні матеріали, щільно пов'язані з тематикою.

У результаті проведеного дослідження ми дійшли наступних висновків.

Попри зміни на законодавчому рівні та зацікавленість у досліджуваній проблематиці міжнародних організацій, медіа сфери та окремих журналістів, у сучасному медіаполі залишаються та продовжують з'являтися непрофесійні матеріали.

Вони формують у аудиторії негативне сприйняття образу осіб з інвалідністю через низку факторів, серед яких основними є такі:

- передача власних позицій та упереджень журналіста у свідомий чи несвідомий спосіб;
- незнання журналістом законодавчих та етичних норм;
- бажання привернути увагу аудиторії до певного матеріалу, зокрема з маніпуляційною метою;
- узагальнення образу через деперсоніфікацію.

Основні стратегії висвітлення образу людини з інвалідністю в сучасних медіа:

- апеляція до почуття жалю, приниження журналістом героя публікації;
- надмірна героїзація;
- невмотивована апеляція до інвалідності;
- використання мови ворожнечі, від її так званих «м'яких форм», які підкреслюють «інакшість» і використовують стереотипи до форм прямої ненависті, агресії й дискримінації.

Для створення якісного медіа продукту та зміни ситуації необхідне дотримання стандартів журналістики, а також етичних і моральних норм. Важливим є абстрагування власної особистості журналіста від теми а також бажання продукувати якісний контент, не ставлячи в пріоритет рейтинги, скандальність або наживу.

Безперечним виходом з поточної ситуації має стати використання журналістами мови «people first language», тобто мови, в якій на першому місці завжди є людина, замість найлегшого шляху експлуатації стереотипів, штампів і ярликів.

Анотація. В данном исследовании рассмотрена проблематика деятельности украинских и российских медиа, которые продолжают использовать некорректные устоявшиеся термины «инвалид», «человек с ограниченными возможностями», «человек с особенными потребностями» и тому подобные, чем сегрегируют людей с инвалидностью в социуме, описывают в дихотомии «свои» – «чужие», употребляют язык вражды, стимулируют укоренение стереотипов. Предложенный материал посвящён теме формирования образа человека с инвалидностью через медиа материалы. Проанализированы журналистские и научные работы, в которых исследованы особенности влияния медиа на аудиторию и стереотипизацию а также тематику изображения человека с инвалидностью и её специфику. Работа проводилась с использованием методов контент-анализа, мониторинга, сравнения и обобщения научных результатов исследования.

Ключевые слова: медиа, люди с инвалидностью, дискриминация, стереотипы.

Abstract. The scientific paper examines the problems of Ukrainian and Russian media that continue to use incorrectly defined terms “disabled” or “special needs”, etc., and segregate people with disabilities in society, describing in their dichotomies “their” – “alien”, tolerate the hate-speech, stimulate the establishment of stereotypes. The proposed material is devoted to the topic of the formation of a person with a disability through the media. Journalistic and scientific works in which the peculiarities of the media influence on the audience and stereotyping as well as the subjects of illumination of the image of a person with a disability and its specifics were analyzed in this work. The research was conducted using content analysis, monitoring, comparison and synthesis of scientific research results.

Key words: media, people with disabilities, discrimination, stereotypes.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Хилько М. М., Корнеєв В. М. Вплив контенту засобів масової комунікації на український соціум. *Current issues of mass communication*. 2014. Issue 16. С. 57–68. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmk_2014_16_8
2. World report on disability / World Health Organization, The World Bank. Malta, 2011. 28 p.
3. Пан Ги Мун. Послание по случаю Международного дня инвалидов / Генеральный секретар ООН. URL : <http://www.un.org/ru/sg/messages/2013/disabilities.shtml>
4. Фихтелиус Э. Новости. Сложное искусство работы с информацией / перевод со шведского В. Менжун. М.: МедиаМир, 2008. 200 с.
5. Лівін М. Як називати людей з інвалідністю. *The Village Україна*. 10.11.2017. URL : <https://www.the-village.com.ua/village/city/asking-question/264595-yak-pravilno-nazivati-lyudey-z-invalidnistyu>
6. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України №1263-VII від 13.05.2014 / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
7. Виртосу І. Як розповідати про людей з інвалідністю: поради для журналістів. 11.09.2015. URL : <https://ms.detector.media/ethics/standards/yak-rozpozvidati-pro-lyudey-z-invalidnistyu-poradi-dlya-zhurnalistiv/>
8. Демиденко О. Как решить проблемы инвалидов ЕАО? Посадить чиновников в инвалидные коляски. *Информационное агентство Regnum*. 22.10.2018. URL : <https://regnum.ru/news/2504781.html>
9. Нарская В. Инвалид обскакала красавицу Загитову. *Дни.Ру* – 18.10.2018. URL : <https://dni.ru/sport/2018/10/18/409415.html>
10. Батько-інвалід та дві важкохворі донечки: багатодітна родина з Рівного просить про допомогу. *Rivne.media* – 10.10.2018. URL : <http://rivne.media/news/batkoinvalid-ta-dvi-vazhkokhvorii-donechki-bahatoditna-rodina-z-rivnoho-prosit-pro-dopomohu>
11. Воював з інвалідністю: у ДТП розбився відомий полковник ЗСУ. *Обозреватель*. – 12.01.2019. URL : <https://www.obozrevatel.com/ukr/crime/voyuav-z-invalidnistyu-u-dtp-rozbivsiya-vidomij-polkovnik-zsu.htm>
12. Права людини в медіасвіті та медіадіяльності в Україні: матеріали Першої науково-практичної конференції (Київ, 30 листопада 2018 р.). К. : Інститут журналістики, 2018. 230 с.
13. У журналістиці завжди є місце правам людини: аргументи за. / Центр інформації про права людини. URL : https://humanrights.org.ua/material/u_zhurnalistici_zavzhdi_je_misce_pravam_ljudini__

УДК: 821.161.2

ЕМБЛЕМАТИЧНІ МОДИФІКАЦІЇ РИТУАЛЬНО-МАГІЧНОГО СЕМІОЗИСУ У РОМАНІ «ПЕСИГОЛОВЕЦЬ» ОЛЕКСАНДРА ЗАВАРИ

У. В. Гамоліна, М. А. Реутова

Анотація. Стаття присвячена розгляду модифікацій ритуально-магічного семіозису на матеріалі роману «Песиголовець» Олександра Завари. Одна із ключових проблем – трансформація мотивів та образів світової літератури у переплетенні з первісними ритуалами. Здійснений аналіз тексту, дозволяє поставити роман в ряд із найпопулярнішими романами фентезі, в яких головним компонентом виступає казка та ритуал.

Ключові слова: казка, Червоний Капелюшок, вовк, ритуал.

Трансформація мотивів та образів світової літератури, а особливо біблійних та античних, у творах більшості авторів не досліджені, тому це питання і досі залишається невирішеним, що викликає зацікавлення у більшості літературознавців. Переосмислення мотивів та образів зустрічаємо у Лесі Українки, Тараса Шевченка, Ольги Кобилянської та інших. Сучасних письменників та науковців першомотиви та першообрази приваблюють і досі, оскільки вони є невичерпним джерелом народної мудрості і в кожен епоху один і той же міф може витлумачуватися по-різному, залежно від культури, історії та соціальних змін.